ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԿՐԱԿԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐ

Ժամանակակից հակամարտություններում կտրուկ աճել է շարժական կրակային խմբերի (ՇԺԽ)՝ փոքր և գերփոքր հեռահարության հակաօդային պաշտպանության խնդիրներ իրականացնող բարձր շարժական ստորաբաժանումների դերը: Եթե սկզբում դրանք ներգրավվել են ինքնաթիռային տիպի կամիկաձե անօդաչու թռչող սարքերի դեմ պայքարելու համար, ապա այսօր ՇԺԽ-ների միջոցով օբյեկտները օդային սպառնալիքներից պաշտպանելու հայեցակարգը դարձել է միջազգային, և դրանց օգտագործման փորձը ակտիվորեն ընդունվում է բոլոր պետությունների կողմից:

Շարժական կրակային խմբերը (ՇԿԽ) բարձր շարժունակությամբ, կարճ հեռահարության հակաօդային պաշտպանության ստորաբաժանումներ են, որոնք տեղակայված են օբյեկտները օդային սպառնալիքներից պաշտպանելու համար, հիմնականում՝ հակառակորդի անօդաչու թռչող սարքերից (ԱԹՍ): Սկզբում ՇԿԽ-ները կիրառվում էին միայն ինքնաթիռային տիպի կամիկաձե դրոններին հակազդելու նպատակով: Սակայն այսօր ՇԿԽ հայեցակարգը դարձել է միջազգային, և երկրները՝ Չինաստանից մինչև Միացյալ Նահանգներ, ակտիվորեն որդեգրել են ՇԿԽ մոտեցումը: Եվ, իհարկե, հաշվի առնելով, որ որոշ երկրներ խորքային

հարվածների հասցնելու համար մեծացրել են իրենց սեփական կամիկաձե դրոններ արտադրելու կարողությունները, ՇԿԽ-ի կիրառումը նույնպես դարձել է այժմեական:

Ելնելով տարածքի մեծությունից՝ շարակարգված ՀՕՊ-ը չի կարող փակել ամբողջ հսկայական օդային տարածքը, ինչի պատճառով անխուսափելիորեն ի հայտ են գալիս «կույր բծեր», որոնք հակառակորդի կողմից օգտագործվում են որպես իր ԱԹՍ-ների ուղու «միջանցքներ»: Եվ հիմնական խնդիրներից մեկը, կոնկրետ օբյեկտների պաշտպանության հետ մեկտեղ, կարող է հանդիսանալ այդպիսի «միջանցքների» փակումը, որոնք գտնվում են ստանդարտ ՀՕՊ համակարգերի ծածկույթի գոտուց դուրս:

Շարժական կրակային խմբերը ներկայումս չունեն միասնական, հաստատված կազմհաստիքային կառուցվածք կամ որևէ կարգավորող սպառազինության ցանկ: Սովորաբար, շարժական կրակային խմբերը կազմված են անվավոր տրանսպորտից (մեկ կամ մի քանի), որոնք սպառազինված են (հաճախ զուգակի) 7.62 մմ ПК, СГ-43, РПК, РПД, «Մաքսիմ» և այլ գնդացիրներով, 12.7 մմ «Корд», НСВ, ДШК ծանր գնդացիրներով, ինչպես նաև 23 մմ ЗУ-23-2 և 14.5 մմ ЗПУ-2 զենիթային կայանքներով, որոնք տեղադրված են կցորդիչների կամ բեռնատարների թափքերի վրա: Որոշ դեպքերում շարժական կրակային խմբերը հագեցած են ՇՁՀՀ-ներով և ՌԷՊ համակարգերով:

Միևնույն ժամանակ, ՇԿԽ-ին հասանելի սպառազինության արդյունավետ օգտագործումից բացի, աշխատանքի հաջողությունը կարող է մեծապես կախված լինել դրանց կիրառման գրագետ մարտավարությունից: Հակառակորդը մշտապես կատարելագործում է իր մարտավարությունը և կաղապարային մոտեցում չի բանեցնում: Կամիկաձե դրոնների հիմնական հարձակումից առաջ արձակվում են հետախուզական ԱԹՍ-ներ կամ տեսախցիկներով «дальнолет»-ներ, որոնք տեղեկություններ են հավաքում հակաօդային պաշտպանության միջոցների, այդ թվում՝ շարժական կրակային խմբերի տեղակայման մասին: ԱԹՍ-ները փորձում են թռչել ցածր բարձրությունների վրա՝ թաքնվելով ցածրադիր վայրերում և անտառային տարածքներում, որտեղ շարժական խմբերի տեղակայումը և աշխատանքը դժվար է: Ստացված տվյալները հակառակորդը համադրում է իր հետախուզական ցանցից ստացված տվյալների հետ և ձևավորում է թռիչքային առաջադրանքներ հարվածող դրոնների համար, որպեսզի շրջանցվի հայտնաբերված դիրքերը: Ի պատասխան այդպիսի աշխատանքի՝ շարժական կրակային խմբերը պետք է կիրառեն տարբեր մարտավարական հնարքներ՝ իրենց արդյունավետությունը բարձրացնելու համար: Հայտնաբերումից խուսափելու համար խմբերը խնամքով քողարկում են իրենց դիրքերը, կեղծ դիրքեր են ստեղծում հակառակորդին մոլորեցնելու և նրանց ուշադրությունը շեղելու համար:

Այսօր խոստումնալից միտում կա շարժական կրակային խմբերը (որոնք մինչև վերջերս միայն լուսարձակներով էին համալրված) ժամանակակից ջերմատեսիլ-

ներով, գիշերային տեսողության, ռադիտեղորոշիչ սարքերով, և «Елка» տեսակի կինետիկ խափանող դրոններով համալրելու: Այս սարքավորումները շարժական կրակային խմբի գործողության շառավիղը 500 մետրից մեծացնում են մինչև 2.5 կիլոմետր, ինչը թույլ է տալիս ավելի արդյունավետ հակազդել ինքնաթիռային տիպի կամիկաձե դրոններին:

Շարժական կրակային խմբերի աճող արդյունավետությունը հանգեցրել է նրան, որ դրանք ընդգրկվում են ՀՕՊ-ի որսի առաջնահերթ թիրախների ցանկում: Ինչի պատճառով անձնակազմը կարող է դիմակայել հակառակորդի գործողությունների տարբեր մեթոդներին, ներառյալ, օրինակ՝ կամիկաձե ԱԹՍ-ների օգտագործումը իրենց նպատակին զուգահեռ՝ որպես FPV դրոններ տեղափոխելու հարթակ, կամ նույնիսկ կամիկաձե ԱԹՍ-ների վրա չկառավարվող հրթիռներ տեղադրել՝ շարժական կրակային խմբերի վրա հարձակվելու համար:

Նմանատիպ պայմաններում անվտանգությունը հատկապես կարևոր է ՇԿԽ-ի գործողություններում: ՇԿԽ ինքնապաշտպանությունը բաղկացած է մի քանի դիրքերի (հիմնական և երկրորդային) պահպանումից և դրանց ներսում ցրված, քողարկված և պաշտպանված կրակակետերի կառուցումից: Տրանսպորտային միջոցների մոդիֆիկացիաները ներառում են զրահապատ մեքենաներ՝ մետաղական և ռետինե գոտիներով, որպեսզի տրանսպորտի ներսում գտնվող անձնակազմը չվնասվի ընկնող դրոնի բեկորներից:

Աղբյուրը՝ https://vk.com/unfair_advantage